

ಪ್ರತಾಪಸಿಂಹನ ರಕ್ಷಾಕವಚ

ಮಹಾರಾಜಾ ಪ್ರತಾಪಸಿಂಹ ಓವ ಅದ್ವಿತೀಯ ಏರ. ಶೌರ್ಯ, ತ್ವಾಗ, ಜೀದಾಯ್ ಮತ್ತು ದೃಢತೆಯ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ ಹೌದು. ಮೊಫಲರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ ಏರ ಕಲಿ. ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರತಾಪಸಿಂಹ ಯಾದ್ಯದ ವೇಳೆ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಿರಸ್ತೂಳಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಾಕವಚ. ಸಣ್ಣ ತಂತಿಯಿಂದ ನೇಯ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಇದು 16.295 ಕೆ.ಜಿ. ತೂಕವಿದೆ. ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯಾನಂದ ಉದಯಪುರದ ಮಹಾರಾಜಾ ಪ್ರತಾಪಸಿಂಹ ಸ್ವಾರ್ಕ ಸಮಿತಿ ಹೋತೆ ಮಗ್ನಿ ಮೂಕಿಯಂತೆ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪಸಿಂಹನ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಆತನ ಆಳ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನಾವಳಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳು, ಆತ ಒಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಿಧ್ಯ, ಗುರಾಂಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

—ಕೆ.ಟಿ. ಜಯಶ್ರೀ, ಹಾಸನ

ಸಭ್ಯ ಹಾವು; ಮಣ್ಣಹಾವು

ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಜಾನೆಯ ಮಂಜಿಗೆ ಮುದುಡಿದ ಆಕ್ಷತಿಯೊಂದು ನಿಷ್ಠಾಲವಾಗಿ ಬಿಂದಿತ್ತು. ಯಾರೇ ದಾರಿಹೋಕರು ಒವೆಲ್ ಬೀಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಿದ್ದರೆಂದು ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಒವೆಲ್ ಆಕ್ಷತಿ ಸಚೇವಗೊಂಡು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸಲು ಅರಂಭಿಸಿ, ‘ನಾನು ಮಣ್ಣ ಹಾವು’ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಮಣ್ಣಮುಕ್ಕ ಹಾವು (Indian Sand Boa), ಎರಡು ತಲೆ ಹಾವು ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಹಾವು, ಉರಗ ಲೋಕದಲ್ಲೇ ಅತೀ ಸೌಮ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ವಿವರಹಿತವಾದದ್ದು. ಇಲ್ಲಿಗೂ ಬಿಲದೊಳಗೆ ತೂರಿ, ಬಿಲದ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಮರುಮಾಡಿ ಬೇಟೆಗಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ಸಪೂರ ಶರೀರ, ಗಾಂಭೀರ್ಯದ ಚಲನೆ ಹಾಗೂ ತಲೆ ಬಾಲಗಳು ಒಂದೇ ತರನಾಗಿ ಕಾಣುವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ದಿಂದ ನಿಸರ್ಗದ ಅಭರಣದಿರುವ ಈ ನಿರುಪದ್ರವಿಗೆ ಮಾನವರಾದ ನಾವೇ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು.

‘ಈ ಹಾವು ಮನುಷ್ಯರ ಬೆರಳನ್ನು ನೆಕ್ಕಿದರೆ ಬೆರಳೇ ಉದುರಿಹೋಗುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ತಲೆಗಳಿವೆ, ಇದನ್ನು ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಸಂಪತ್ತು ಹಾಗೂ ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ’ ಎನ್ನುವ ಮೌಷ್ಯವು ಇದೆ. ಇಂತಹ ಹತ್ತು ಹಲವು ಮೌಷ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ತೀವ್ರತರವಾದ ಪರಿಸರ ಬದಲಾವನ್, ಆದ್ಯನಿತ ಶೈಫಲಿಕಾನಗಳಿಂದ ಇದರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೆನಡು ಮಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸುಸಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮೌಷ್ಯ, ದುರಾಸೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ಕರಾಗಿ ಈ ಹಾವನ್ನು ಒಂದು ಸಹಜೆವಿಯಂತೆ ಕಂಡು ಗೌರವಿಸಬೇಕಿದೆ. ವನ್ನಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದು 1972ರ ಪ್ರಕಾರ ಇದರ ಬೇಟೆ, ದಾಸ್ತಾನು ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ಶೈಕ್ಷಣ ಅವರಾಧವಾಗಿದೆ.

—ಮಹಿಳೆ ಹಾವು ಮಾರಾಟ ಶೈಕ್ಷಣಿಕೆ, ಬಾಡೆಗೊಂಡವನ್ನು

ನೀವೂ ಬರೆಯಿರಿ

‘ಮಧ್ವಾ’ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ
‘ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞ’ ಓದುಗರ ಅಂಶಾಕ್ಷೆ ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ
ವೀರೇವ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೂರು ಪದಗಳ ಬರಹ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ
ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚೀಲದ ಘೋಟನೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕಣುಹಿಸಿಕೊಡಿ.

ಎಳಾವ: editorsu@sudha.co.in

